

hen onderscheiden naar meeldraden, stampers en vruchtbeginsel. Dat kan je naslaan in boeken, volgens een vast stelsel; het heet determineeren. Zie je, daarvoor heeft het lezen zijn nut. Het verdere komt gaandeweg.

— Ja, maar, weifelde Tonius weêr: dat is alles zoo geleerd. Ik kweek de planten omdat zij eetbaar zijn, of vruchten geven, of bloemen, die rieken en schoon zijn van kleur. Het is voor mij voldoende om te weten van regen, vorst en zon....

— Zoo, zeide de meester. Wàt weet je van regen en van zon?

— Nou ja, meende de ander verschrikt; nou ja.... Ik — ik maakte maar een grapje — Ik weet niet veel, maar het is voldoende om te kweken.

— Je vermoedt dus niet hoe de Natuur met eeuwige wetten het heeal regeert? vroeg de meester strak.

— Gòd, zeide Tonius en hij rechtte zich: dat doet God.

— Ach, zeide de meester; wat weet jij daarvan. Er zijn heele knappe koppen, groote geleerden van naam in de wereld, die zeggen —

— Dat doet God, herhaalde Tonius, onverzettelijk. Respect, meester, voor uwe kennis; maar dat doet God. Nietwaar, Sabiene?

Die zag naar het mulle pad, dat van het kasteel naar haar huizeke voerde. — Ja, zeide zij ten leste, en knikte nadrukkelijk. Dan zwegen zij, alle drie.

— God, bevestigde Tonius: Die doet het.

De meester hield de armen over de borst gekruist en boog het bovenlijf, dat nu wat hoog van schouders leek, naar voren. Sabiene keek van hem naar haren man, en van dien weêr naar den meester, en dan naar den grond. Tonius was met een dun takje doende zijn pijp schoon te maken, die verstopt was geraakt.

— Wij — wij zijn u heel dankbaar, meester, zeide hij eindelijk. Maar —

— Dat behoeft niet, weerde die. Maar?

— Sabiene moet het maar zeggen, besloot de ander. Van dat leeren en zoo, ziet u — ik weet het niet. Toe, Sabiene, zeg jij het....

— We moeten er nog eens over slapen, schertste zij.

— Ja, zeide Tonius, zijn pijpje ronddraaiend in de harige hand; ja, juist. — En hij bewonderde haar omdat zij zoo mooi uit den lastigen toestand had weten te komen.

— 't Is voor je eigen best, hervatte de meester; — graag of niet. Kennis zal je uitstekend te pas komen. Zij steunt den mensch bij het recht begrip en genot van wat de aarde schenkt. — Jullie ziet de Schepping in al haar pracht, en geniet daarvan....

Zij knikten, beiden.

— Natuurlijk, meende Sabiene. Het woord klonk jong en helder, als een lach.

— Juist. En dan zeg ik: je geniet er niet goed, of nòg niet goed van.